

NOTAT

7. september 2021
2021 - 10936
otfruh

Orienteringsnotat til ERU vedr. rådsmøde (konkurrenceevne) den 29. september 2021

Sag til forhandlingsoplæg:

Forslag til Data Governance Act (DGA)

Europa-Kommissionen (Kommissionen) præsenterede den 25. november 2020 "Data Governance Act" (datastyringsforordningen). Forordningen lanceres som den første retsakt på baggrund af Kommissionens datastrategi, der blev fremsat i februar 2020. Forslaget har til formål at øge tilgængeligheden af data ved dels at styrke tilliden til datadelingstjenester og dels at indføre nye datadelingsmekanismer på tværs af EU. Forslagets hovedelementer er 1) Adgang til offentlige data, som er underlagt tredjeparters rettigheder 2) Regler for dataformidlingstjenester (datamellemmænd) 3) Rammer for såkaldt dataaltruisme 4) Etablering af en ekspertgruppe for datainnovation ("Data Innovation Board").

Forslaget vedr. adgang til offentlige data, som er underlagt restriktioner, indebærer ikke, at der skabes en generel ret til at anvende disse data, men at der etableres en ramme for, hvordan fx forskere og virksomheder kan få adgang til disse data hos offentlige myndigheder i medlemsstaterne. En sådan ramme indebærer bl.a., at der skal etableres et adgangspunkt for information om tilgængelige offentlige data, og at medlemsstaterne teknisk og juridisk skal understøtte sikker brug af disse tilgængelige data.

Reglerne for de såkaldte datamellemmænd har til formål at øge datadeling samt tilliden til disse aktører. Datamellemmænd skal fremover notificeres og monitoreres i medlemsstaterne. Datamellemmænd må kun videreformidle data uden at anvende disse data til andre formål.

Forslaget rummer også bestemmelser vedr. organisationer, som faciliterer donation af data til altruistiske formål. Disse organisationer kan vælge at blive certificeret som anerkendte dataaltruismeorganisationer i EU, og det er ligeledes medlemsstaterne, som skal føre tilsyn med dem. Dertil er der

krav om, at medlemsstaterne skal etablere strukturer til at facilitere donation af data til altruistiske formål.

Regeringen støtter overordnet set formålet og ambitionerne med Kommissionens forslag. Regeringen anser således adgangen til og anvendelsen af data som væsentlig forudsætning for bl.a. forskning og innovation samt et bidrag til at løse klimaudfordringerne. Samtidig lægger regeringen stor vægt på, at bedre adgang til data sker på en sikker og ansvarlig måde, og at gevinsten ved forslaget i form af potentiel øget adgang til data står mål med administrative og økonomiske omkostninger, samt at der tages hensyn til eksisterende, velfungerende løsninger til adgang til offentlige data. I den forbindelse lægger regeringen stor vægt på, at forordningen ikke stiller unødigt detaljerede krav til medlemsstaternes interne administrative indretning, der kan resultere i omkostningstunge ændringer.

Regeringen støtter forslaget om at etablere en ramme for donation af data til altruistiske formål som fx forskning. Regeringen ser dog ikke et behov for, at der stilles krav til medlemsstaterne om at indføre nationale tiltag til at fremme dataaltruisme, og arbejder derfor for, at disse bestemmelser ikke bliver obligatoriske.

Regeringen er enig med Kommissionen i at brugen af ansvarlige, neutrale datamellemænd kan understøtte tilliden til datadeling. Regeringen mener dog, at det skal tydeliggøres, hvorvidt eksisterende offentlige og private data-distributører er underlagt forordningens krav til datamellemænd. Samtidig lægger regeringen stor vægt på, at håndhævelsen af tilsynsbestemmelserne og registreringen af datamellemænd sker på en måde, som ikke påfører virksomheder og medlemsstaterne konsekvenser, der ikke står mål med gevinsten ved at give adgang til data. Her skal det sikres, at velfungerende nationale løsninger, som fx registrering af virksomheder i Virk.dk, skal kunne fortsætte, uden gennemgribende ændringer.

Adgangen til og anvendelsen af data skal ske i overensstemmelse med EU's og medlemslandenes nationale databeskyttelsesregler og principper. Det er væsentligt, at offentlige myndigheder i medlemslandene kan fastsætte passende betingelser for og fastholde kontrollen med adgangen til data af hensyn til databeskyttelse, dataetik og borgeres tillid, særlig hvad angår følsomme personoplysninger, som fx sundhedsdata.

Regeringen arbejder for at kriterierne for, hvornår der kan indføres restriktioner for overførelsen af data, der kan defineres som særligt sensitive ikke-persondata til tredjelande, præciseres. Regeringen arbejder også for, at forordningen ikke medfører nye handelsprotektionistiske tiltag, og at den er i overensstemmelse med kerneprincipperne i WTO ift. sikker databehandling til og adgang til data på tværs af EU's grænser samt ift. tredjelande.

Sager på Rådsmødedagsordenen:

Fit for 55 fra et industripolitisk perspektiv

Formandskabet har på konkurrenceevnerådsmødet den 29. september 2021 lagt op til en politisk drøftelse af ”Fit for 55”-pakken fra et industrielt perspektiv. Drøftelsen forventes at omhandle, hvordan ”Fit for 55”-pakken kan bidrage til at indfri målsætningerne i den opdaterede industristrategi.

Regeringen hilser ’Fit for 55’-pakken og den opdaterede industristrategi velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan indfri EU’s klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner i forhold til 1990-niveauet samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet i senest 2050. I den forbindelse støtter regeringen kvotehandelsystemet som det centrale instrument i EU’s klimapolitik.

Fremtidssikker politikudvikling for et konkurrencedygtigt EU og fremme af det indre marked: Sammen om bedre lovgivning.

Kommissionen offentliggjorde den 29. april en meddelelse om bedre regulering. Med meddelelsen fremsætter Kommissionen en række initiativer, som har til formål at sikre, at dagsordenen vedr. bedre regulering understøtter den grønne og den digitale omstilling samt genopretningen af EU’s økonomi efter COVID-19 krisen. Meddelelsen beskriver derfor, hvordan en række eksisterende bedre reguleringsprincipper og værktøjer videreudvikles. Bl.a. introduceres en ny ”en ind, en ud”-tilgang, som pålægger Kommissionen at identificere en tilsvarende byrdereduktion inden for samme politikområde, hvis den ønsker at indføre ny lovgivning, som medfører byrder. Derudover vil Kommissionen fremover belyse EU-reguleringens miljømæssige konsekvenser, og om den er digitaliseringsklar i alle høringer, konsekvensvurderinger og evalueringer. Dette sker bl.a. ved at indføre principper om ”ikke at gøre væsentlig skade” ift. bæredygtighed og om ”digital betjening som udgangspunkt”.

Den danske regering hilser meddelelsen og dens fokus på fremtidssikring af EU-reguleringen velkommen. Regeringen støtter introduktionen af en fleksibel model for implementering af ”en ind, en ud”-tilgangen, der giver rum til undtagelser inden for udvalgte politiske prioriteter, herunder særligt i relation til det grønne område og digitalisering. Regeringen vil arbejde for, at både administrative omkostninger og øvrige efterlevelsesomkostninger indgår i modellen, så der sikres forankring, der fremmer enkel og effektiv regulering og samtidig fører til en reel reduktion af unødvendige byrder. Regeringen vil derudover arbejde for, at principperne om ”ikke at gøre væsentlig skade” og ”digital betjening som udgangspunkt” vil blive anvendt i praksis.

På Rådsmødet forventes der at være særligt fokus på fremtidssikring af lovgivningen. Den danske regering arbejder for fortsat at fremme brugen af regulatoriske sandkasser og forsøgshjemler på nationalt og EU-niveau, herunder fortsat udveksling af erfaringer og identificering af konkrete lovbarrierer for nye forretningsmodeller. Regeringen mener, at det afhænger af den specifikke sektor, hvorvidt sandkasser på nationalt eller EU-niveau er mest hensigtsmæssige.